

‘Iedere vaars moet goed zijn. Daarvoor gebruik ik alle fokkerij-informatie’

Afstammingsgegevens, lineaire cijfers uit de bedrijfsinspectie, genoomfokwaarden en aAa-codes. Melkveehouder Wietse Duursma uit Bellingwolde combineert alle beschikbare informatie in het fokkerijprogramma op zijn bedrijf met 260 koeien. ‘Met behulp van het Stier Advies Programma kan ik de cijfers gemakkelijk combineren’, geeft hij aan. ‘Met een paar uur werk heb ik een overzicht met best passende paringen voor de komende periode klaar.’

Wietse Duursma: ‘Gebruik van aAa-codes is met het Stier Advies Programma goed te combineren met het gebruik van lineaire genoomfokwaarden’

medewerkers. Duursma richt zijn aandacht vooral op het organiseren en strategisch management. Daarnaast zijn hij en zijn vrouw beiden nog buiten het bedrijf actief en nemen ze samen de zorg voor het gezin voor hun rekening.

Duursma beschikt over 92 hectare eigen grond. ‘Daarmee boeren we intensief’, geeft hij aan. ‘We zitten hier in een echt akkerbouwgebied en daardoor kunnen we goed voer aankopen, in combinatie met de afzet van mest. We voeren daarbij automatisch, omdat we daarmee eenvoudig in staat zijn om het aangekochte voer in de juiste groep koeien te krijgen. Om de daling in de bedrijfsproductie op te vangen worden de koeien, sinds de invoering van de gve-reductieregeling, drie keer per dag gemolken. Het rollend jaargemiddelde ligt nu op zo’n 10.420 kg melk met 4,30% vet en 3,54% eiwit.’

Aantal vaarzen uitgangspunt

De fokkerijstrategie op het Groningse bedrijf is de laatste jaren diverse keren ingrijpend gewijzigd. ‘Bij het nemen van strategische fokkerijbeslissingen neem ik het aantal benodigde vaarskalveren als uitgangspunt’, legt Duursma uit ‘Om zo snel mogelijk vanuit de eigen aanwas te kunnen groeien hebben we de eerste jaren op alle pinken en jonge koeien SiryX-sperma gebruikt. Daarnaast zetten we ook nog embryo’s - deels afkomstig van onze eigen topdieren - in.’

‘Toen de bedrijfsgroei grotendeels gerealiseerd was en de gve-reductieregeling

kwam, ben ik veel meer gaan insemineren met Belgisch-witblauwsperma’, geeft de veehouder aan. Op dit moment mikt hij op de opfok van een zeventigtal vaarskalveren per jaar. Om dit te realiseren worden de pinken met de hoogste genoomfokwaarden geïnsemineerd met SiryX-sperma en 80 procent van de koeien krijgt een witblauwstier als partner of wordt benut als ontvangster voor embryo’s.

aAa-codes voor balans

De fokkerijstrategie van Duursma mag dan aan verandering onderhevig zijn, het fokdoel van de veehouder staat al jaren vast. ‘We willen koeien fokken die probleemloos melk geven en lang meegaan. Ze moeten beschikken over gezonde uiers en benen en zeker niet te extreem zijn in lichaamsmaten’, aldus de veehouder. ‘Eigenlijk hebben we alleen sinds het einde van de melkquotering het accent verschoven van stieren met een nauwe vet- en eiwitverhouding richting positieve gehalverers’, zo geeft hij aan. ‘Daarbij laten we onze dieren al acht jaar coderen door een aAa-analysator om verzekerd te zijn van voldoende balans in de dieren.’ ‘Het opfokken van een vaars kost veel geld. Daarom moet ieder vaarskalf dat we aanhouden, goed zijn. Om dat doel te bereiken wil ik alle relevante informatie benutten’, motiveert Duursma zijn strategie.

Lineaire genoomfokwaarden en aAa-codes zijn volgens de veehouder goed te combineren. ‘Het zijn verschillende manieren

om naar een koe te kijken, maar minder tegengesteld dan het lijkt’, vindt hij. ‘Als ik uit de lineaire cijfers bijvoorbeeld aflees dat een dier de genetische aanleg heeft voor veel hoogtemaat en weinig breedte, dan komt dat vaak overeen met de gevraagde aAa-code. Een koe heeft meer kwaliteiten dan we lineair aan haar meten en beoordelen. Dat brengt het aAa-systeem in beeld.’

In paar uur een fokkerijplan

Bij de stierkeuze selecteert Duursma in eerste instantie op NVI. Daarbij ziet hij graag goede gehalten en wil hij extremen in framekenmerken als hoogtemaat, breedtematen, conditie en kruisligging vermijden. Daarnaast brengt de veehouder spreiding aan door stieren uit te zoeken met verschillende aAa-codes. ‘Om voldoende variatie te houden moet ik soms iets toegeven op het NVI-niveau. Omgekeerd is het binnen de groep stieren die ik selecteer, niet altijd mogelijk om honderd procent passende aAa-paringen te maken. Maar ik ben ervan overtuigd dat ik door het combineren van informatie wel het meest effectief werk aan het realiseren van mijn fokdoel’, geeft hij aan.

Gebruikmaken van veel informatie lijkt ingewikkeld, maar dat is het volgens Duursma in de praktijk helemaal niet. Na iedere indexdraai selecteert hij een tiental stieren en met deze stieren draait het SAP. Het programma selecteert de dieren die het best passen in het eigen fokdoel en maakt, op basis van dit fokdoel, aAa-codes en genoomfokwaarden, de best passende paringen, waarbij inteelt wordt uitgesloten. ‘We willen de processen op ons bedrijf goed en efficiënt organiseren, want dat geeft rust’, geeft Duursma aan. ‘Voor de fokkerij heb ik dat geregeld met het gebruik van aAa-codes in combinatie met het SAP. Met een paar uur werk heb ik het inseminatieplan klaar’, vertelt hij. ‘Dat leg ik in kantoor, zodat iedereen precies weet wat er moet gebeuren. Ik zorg dat het benodigde sperma in het vat komt en verder heb ik er vier maanden geen omkijken meer naar.’

Wilt u ook uitgebalanceerde koeien fokken die een hoge genetische aanleg combineren met een gemiddelde hoogtemaat, voldoende breedte en een passende conditie?

Vraag uw CRV-veestapeladviseur naar de aAa-flyer of kijk op de website www.crv4all.nl/aAa-selectie

Door de fosfaatregelgeving heeft ook Wietse Duursma zijn plannen moeten bijstellen. Maar voor de melkveehouder uit Bellingwolde staat het einddoel nog altijd vast. ‘Toen ik van school kwam, hadden we een gezinsbedrijf met zo’n 140 koeien. Ik wilde graag boer worden, maar ook ruimte houden voor activiteiten buiten het bedrijf.’

Om dat te kunnen realiseren kozen we voor een forse bedrijfsontwikkeling. Zo creëerden we de mogelijkheid om met personeel te gaan werken en zelf meer flexibel te zijn’, vertelt de veehouder. Hij investeerde samen met zijn ouders in stallen voor 320 melk- en kalfkoeien en een 40 stands-buitenmelker. ‘Na een mooie start, met groei vanuit de eigen veestapel

en de overname van het ouderlijk bedrijf, zijn we door de fosfaatregelgeving gekrompen. Maar de komende jaren willen we weer groeien om de stalruimte volledig te benutten’, legt de ondernemer uit.

Intensief in akkerbouwgebied

Het werk op het bedrijf wordt inmiddels uitgevoerd met de hulp van drie vaste